

**Commentariorvm, Ac Disputationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

3. Quo ordine persicienda sit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

peccatis violatum, & ideo: vt transferatur in nobi-
liorem statum, gloria & beatitudini Beatorum ac-
commodatum oportere, vt per ignem prius tran-
seat, vt ab omni culpa contagio mundari intelliga-
tur. Ex qua ratione fit, solum illam mundi partem
esse purgandam, quæ in vsum mortalium hominum
cedit. Secundo hoc explicant Physicè, nam quia in
ea renouatione liberanda est creatura à seruitute
corruptionis, ideo necesse est, è medio tolli mixta o-
mnia generabilia & corruptibilia: propter quorum
cõseruationem, generationum successio durat: hoc
ergo in primis fiet per hanc ignis purgationem, & a-
ctionem. Deinde consequenter fiet, vt omnes sub-
stantiæ, vel affectiones extraneæ, quæ elementis, præ-
fertim aquæ, & terre, admixta sunt, consummentur,
& exhalentur. Vt. v. g. aquæ maris ad eum feruescent, vt
falis affectionem, & nimiam densitatem amittant, &
si quos fortasse habent admixtos vapores illos exha-
lent, fiet etiam tanta aquarum commotio, vt omnia
piscium, vel aliarum rerum corpora in eis latentia
expellantur, & igni tradantur. Atque hunc ad mo-
dum de terræ purgatione, & de aliis rebus iudican-
dum est. Omnia vero excrementa terræ, & quid-
quid materiæ superfluum fuerit, partim ignis actio-
ne consummentur: partim impetu motus in infer-
num detrudentur, vt iterum sequenti Sectione dice-
mus. Huiusmodi ergo erit prior pars quasi priuati-
ua innouationis mundi.

*Elementa
erunt luci-
da post iu-
di. i. i. m.*

Chrysof.

D Thom.

Quod attinet ad alteram partem innouationis
mundi, quæ est positua per additionem alicuius per-
fectionis, dicendum est, addendam esse elementis
omnibus eximiam quandam claritatem, & lucem,
non æqualem, sed proportionatam. Ita docent San-
cti Patres supra citati, & optime Chrysof. epist. ad
Theod. lapsum, parum ante medium, & Theologi.
Nam terra (inquit Diuus Thomas distinctio. 48. q. 2.
art. 4.) erit lucida, & perua sicut vitrum in superfi-
cie, aqua, sicut cristallus, aer, sicut nunc est cœlum;
ignis, sicut nunc sunt luminaria cœli. Quæ quidem
sententia fundari potest, tum in locis illis Scripturæ
in quibus promittitur, *cœlum nouum, & terra noua:*
nam sub his corporibus cætera comprehenduntur,
tum in Paul. ad Roman. 8. dicente, omnem creatu-
ram participaturam illam gloriæ pulchritudinem:
tum in coniectura, quæ ex hoc loco sumitur. Quia
sicut in gloria corpus humanum, quod ex elemen-
tis constat, perficietur ex coniunctione ad spiritum
beatum: ita decet vt totus hic sublunaris, seu elemē-
taris mundus illustretur, & perficiatur ex coniun-
ctione ad cœlestia corpora. Vnde facile reddi potest
quædam causa huius claritatis elementorum, scilicet,
cœlestia corpora, ac luminaria in quibus tanta
fiet lucis accessio, vt ab eis manere possit tota illa
claritas vsque ad terram. Et quia cœli erunt in per-
petua quiete, illuminatio illa semper eadem erit. Et
diuina prouidentia fiet, vt quando cœli quiescant,
âstra omnia ita maneat disposita respectu totius V-
niuersi, vt vtrumque hemispherium, & omnes vni-
uersi partes perfectissime illustrentur. Ad quod ac-
commodari possunt verba Isaie 60. *Non occider vltra
solis, & luna tua vltra non minuetur.* Eadem enim
fere de illo statu gloriæ scribit Ioannes in Apoc. c. 21.
& 22. Neq; in hac sententia est vlla difficultas, quod
attinet ad tria superiora elementa, quæ natura sua
diaphana sunt, de terra vero etiam est facile, esse il-
luminandam quoad vltimam superficiem, qua æ-
rem, vel aquam cõtingit. An vero illa lux sit amplius
terram penetratura, quoad profundum eius, incertum
est. Nam D. Tho. supra solum dicit, quod in su-
perficie erit sicut vitrum, quod possit intelligi quan-
tum ad puritatem, & claritatem ipsius superficiem.
Item quia si profunditas terræ futura est perspicua,
& perua oculis, vel id est intelligendum de toto ele-
mento terræ, & hoc non, alioqui damnati ea luce
fruentur, vel assignandus erit terminus profundi-

*Apoc. 21.
22.*

*D Thom.
Vtrum lux
sit terra in-
teriora pe-
nestratura
i. Opinio.*

tatis, ad quem illa claritas perueniat, qui non pote-
rit certa ratione assignari, cum non sit maior ratio
vnius partis, quam alteri. Accedit, quod terra cum
natura sua sit densa, non est capax luminis, & clari-
tatis in profunditate sua: quamuis autem possit Deus
illam illuminare, non videtur necessarium ponere
hoc miraculum. Et hæc sententia est probabilis. Ni-
hilominus contraria sententia facile etiam defendi
potest, quam D. Thom. significat, dicens futuram esse
terram peruiam sicut vitrum, ad quod aliqui ac-
commodant illud Apoc. 21. *Platae ciuitatis aurum mū-
dum tanquam vitrum perlucidum.* Item quia fortasse
claritas elementorum non proueniet ex sola virtute
actiua astrorum, sed ex speciali virtute diuine, iuxta
illud Isaie 60. *Non erit tibi amplius Sol ad lucendum per
diem, nec splendor Luna illuminabit te, sed erit tibi Dominus
in luce sempiternam.* Rursum, quia excepto præciso illo
loco, qui necessarii est ad penas, & tenebras damnato-
rum, omnia alia decet esse perua oculis Beatorum,
vt eorum claritate, & pulchritudine delecentur, &
ad Dei laudem excitentur. Quin potius ait Palada-
nus dist. 48. quæstione 1. in fine, illuminandam esse
terram in profundo, vsque ad Libum puerorum
inclusiue: quia magna eorum pena si in tenebris
versarentur, quia non habebunt tantum animas vt
nunc, sed etiam corpora: quod quidem satis verissi-
mile est, si post resurrectionem pueri habitaturi sunt
in illo loco.

Opinio.

D Thom.

Apoc. 21.

Isaia 60.

Sed adhuc supererant hic duæ dubitationes: altera
de situ elementorum post diem iudicij: altera de mi-
xtis, sed de ijs dicemus commodius in fine Sectionis
sequentis. Fundamenta vero aliarum opinionum
inter probandam nostram sententiã expedita sunt.
Omnia enim scripturarum testimonia vno vel alie-
ro verbo sine vlla difficultate exponuntur. Primò
enim multa ex illis intelliguntur de cœlo aëreo, vt
ostensum est. Secundo, si aliqua intelliguntur de su-
prioribus cœlis, exponi possunt non de vero iteru,
qui est per corruptionem, sed de variatione sta-
tus & ministerij. Mutabunt enim cœli statum, quia
non exercebunt functiones, & ministeria, quæ nunc
efficiunt, & secundum hanc rationem quodammodo
perire dicuntur, vel immutari aut renouari, quia
tenus illustriores fiet. Tertio interdum sunt loquu-
tiones hyperbolice, & comparatiue, vt est illud, *Cœ-
lum & terra transibunt, verba autem mea non transibunt,*
id est, prius illa deficient, quam verba mea. Aliqui etiam
ex Patribus in priori sententia citatis possunt
exponi aliquo ex his modis, præsertim duobus prio-
ribus: nonnulli vero contrariam sententiam senserunt,
D. Thom. etiam in 4. dist. 47. conatur expone-
re Bedam citatum in secunda sententia, sed ipse satis
se exposuit in posteriori loco à nobis adducto ex lib.
de ratione temporum.

SECTIO III.

*Quo ordine, & à quibus causis mundi purgatio, &
innouatio perficienda sit.*

Primum omnium verisimile est, post reditum
Christi cum Sanctis in cœlum, statim efficiendum
esse, quod Petrus dixit, *Cœli magno impetu transient,*
quia ille vehemens motus ad inchoandam mundi
purgationem excitabitur: hæc autem purgatio inci-
piet finito iudicio, vt sæpe dictum est. Et quamuis
neque ex loco Petri, neque alio sufficienti testimo-
nio constet, an ille motus futurus sit in solo aere, vel
etiam in corporibus cœlestibus: mihi tamen verissi-
mile apparet, ipsos etiam cœlestes orbis, qui nunc
mouentur, esse in illo temporis puncto velocius agi-
tandos, vt secum cœlos etiam aereos rapiant, & ad
vniuersi conflagrationem tum motu, tum etiam in-
fluentia, & actione concurrant.

Secundo, hanc commotionem consequetur ignis
conflagrationis, vt colligitur ex sequentibus verbis
Petri

Petri. Elementa vero calore soluentur, terra autem, & quæ in ea sunt opera exurentur. Est enim ignis aptissimum instrumentum ad mundi purgationem faciendam; tam propter suam puritatem, & nobilitatem inter omnia elementa, quam propter adiuuitatem, vt latus D. Thom. in 4. d. 47. q. 2. vbi tam ipse, quam reliqui Theologi multa de hoc igni inquirunt. Primum cuius naturæ sit: deinde ex qua materia, & à quibus causis generandus sit: tertio quantæ magnitudinis futurus sit: quarto an ordine à nobisposito venturus sit: hæc enim omnia aded sunt incerta, vt Augu. 20. de Ciuit. cap. 16. à nullo hominum in hac vita sciri existimet. Lactant. vero lib. 7. Institutionum, c. 21. censet, ignem inferni esse alterius naturæ ab elementari, & illi similem indicat futurum esse hunc ignem eonflagrationis. Probabilior tamen est communis sententia Theologorum, hunc ignem futurum esse eiusdem rationis cum elementari, qui cū scriptura de igne loquitur, de re nobis nota, quæ solemus hac voce significare, sermonē habet, alioqui esset magna æquiuocatio, & vix posset à nobis intelligi, & exponi: quia paritate cum ait de calore, dicit aliquis, non esse futurum eiusdem rationis, & sic de alijs rebus. Deinde, quia nulla est necessitas fingendi alium ignem, cum natura, & proprietates huius ignis sint satis accommodatæ ad prædictum effectum. Et hæc de prima interrogatione.

Ad secundam quidam dicunt, ignem, qui est in sua sphaera, descensurum in terram ad eam purgandam. Sed hoc non placet, tum quia oporteret, illam ignem valde præter naturam moueri, & sic locus eius maneret vacuus, aut necesse esset aerem ascendere, & omnia permutari. Tum etiam quia ille ignis propter nimiam raritatem fortasse non est tam aptus ad agendum. Alij dicunt illum ignem inflammaturum aerem sibi propinquum, atque inflammationem illam seu combustionem per totum aerem esse vsque ad terram diffundendam. Sed hoc etiam est nimis violentum, & non necessarium, neq; ijs, quæ hætenus diximus consentaneum. Alij aiunt, fore de nouo creandum. Sed non oportet nouæ materiæ creationem fingere. Generabitur ergo ex aliqua materia quæ facile exuri possit, vt ex terræ vaporibus, & exhalationibus, aut similibus. Quod vero attinet ad causam efficientem illius, D. Thom. censet, efficiendum esse à causis naturalibus, diuino tamē imperio supernaturaliter coniunctis ad illum ignem generandum in terra, vel in secunda aeris regione. Quod est probabile. Mihi tamen verisimile est, illum ignem, qui antecessur⁹ est iudicium, generandum esse in secunda aeris regione (vt supra dixi) diuino imperio ex vaporibus, & exhalationibus, quæ vel ibi erunt, vel ad hunc finem eo ascendente, vt coram iudice ille ignis tanquam è cælo missus descendat vsque ad locum, in quo omnes reprobi iudicandi sunt, in quo loco quietus manebit, quamdiu iudicium durabit. Finito autē iudicio, & aperta terra, ac detrusis in infernum damnatis, ille ignis magno impetu commouebitur: vnde fiet vt velocissime omnia inflammet, & vehementer exardescat. Ad quod etiam iuuabit vehemens motus cælorum, & Solis, ac aliorū astrorum influentiæ, & fortasse etiam concurrent angeli applicantes illi igni materiam ad combustionem facile dispositam. Hæc igitur videntur sufficientes cause generationis huius ignis.

Tertiæ dubitationi quidam respondent, tantam futuram esse illius ignis quantitatem, vt vniuersum terræ, & aquæ corpus vndique simul circumdet, & ex omni parte ascendat super altissimos montes saltem quantum aquæ diluuij ascenderunt. Quod est probabile, propter ea, quæ supra diximus exponentes locum Petri, ex Augustin. & alijs. Iuxta hanc vero sententiam oportebit dicere, & magnam partem aeris in ignem esse conuertendam, & finita purgatione mundi illum ignem magna etiam ex parte esse cor-

rumpendum, & in aerem commutandum, quæ certe non sunt magna incommoda. Videret tamen facilius dici posse, non oportere, vt simul eodemque tempore totus ille ignis mundum circumferret, atque inflammet, sed satis esse, vt magna ex parte occuget terram, & ascendat quantum necesse fuerit, vsque ad secundam aeris regionem, ac deinde veloci motu feratur, & successiue totam terram accendat, atque ita totum mundum circumueat, ac purificet, qui modestus, & facilis est, & consentaneus loco Petri supra tractato. Et hoc fortasse sensu dixit Ephrem libr. de pœnitentia, cap. 4. hunc ignem emanaturum ab ortu Solis, vsque ad occasum. Nam quia (vt supra diximus) Christus à parte Orientali descendet, ignis, qui ante illum veniet, merito dici potest ab Oriente manare, qui postea, vt totum mundum inflammet, vsque ad occidentem deferetur, non tamen ibi sistet, sed per aliud hæmispherium redibit vniuersam terram circumdans. Atque ex ijs satis patet, quid dicendum sit ad quartam interrogationem: nihil enim addendum superest ijs, quæ præcedenti Disp. Sect. 1. dicta sunt.

Tertio per hunc ignem fiet totius terræ exustio, & elementorum purgatio, de qua quomodo, & in quibus corporibus futura sit, satis est à nobis explicatum. Solum de mixtis occurrit hic difficultas supra omissa. Nam hinc sequitur omnia mixta esse comburenda, quod videtur inconueniens: quia vel illa futura sunt postea in mundo innouato, vel non: si primum, ergo frustra prius corruptentur, vt postea iterum producantur: si secundum, hoc videtur contra perfectionem mundi, diximus enim supra cum Sanctis Patribus, totum hunc mundum esse commutandum in perfectiorem statum, sed mixta multum pertinent ad perfectionem vniuersi: sunt enim perfectiora corpora, quam elementa: erit ergo vniuersum valde imperfectum, si elementa sola manent, & mixta omnia pereant. Et confirmatur primo, quia Paulus ait omnem creaturam expectare participationem illius gloriæ, quæ erit in mundo innouato: ergo non solum elementa sed etiam mixta manebunt secundum aliqua indiuidua in singulis speciebus, vt illum statum participent: cum enim omnia electis ministrauerint, oportet vt suo modo remunerentur, sicut cælum, & elementa: Confirmatur secundo, quia multa ex mixtis pertinent ad ornatum elementorum, vt flores & arbores ad pulchritudinem terræ, pisces, & aues ad ornatum aquæ & aeris, & sic de alijs, vnde non est dubium, quin possint conferre ad oblectandum Beatorum aspectum. Adde. Anselmum in Elucidario post explicatam superiorum corporum innouationem, sic de terra scribere, Terra, quæ in gremio suo Domini corpus conuouit, tota erit vt paradysus, & quia Sanctorum sanguine est irrigata, odoriferis floribus, rosas, violas immarcescibiliter erit perpetuo decorata. Et Guillelmus Parisiensis, cuius verba refert Carthusian. in 4. d. 48. quamuis dicit animalia, & vegetabilia, ac metalla esse comburenda, & non amplius futura: subdit vero, De terra quidam ex sapientissimis Christianorum dixerunt, quod graminiibus semper virentibus, & immarcescibilibus floribus, ac perpetua amantate, inflat Paradysum terrestrem, sit decoranda. Ad quam sententiam accommodari possunt illa verba Psalm. 103. Emitte spiritum tuum & creabuntur, & renouabis faciem terræ. Quæ de renouatione in iudicio futura multi interpretantur. In hac certe in primis est, omnia mixta esse igne comburenda. Nam Petrus satis diserte id affirmat, dicens, Terra, & omnia, quæ in ea sunt, opera exurentur: & ita simpliciter intelliguntur ab omnibus expositioribus, & Scholasticis doctoribus, quapropter temerarium esset id negare. An vero postea in terræ, vel aliorū elementorū innouatione aliqua mixta iterum sint producenda ad eorum ornatum, & mundi complementum: non est ita certum, neq; videtur omnino improbabilis sententia id afir-

Qualis sit futurus ignis eonflagrationis. August. Lactant.

D. Thom.

Quantum futurus est ignis eonflagrationis.

Ephrem.

Omnia mixta igne peritura.

Anselm.

Guil. Paris.

Psalm. 103.

id affirmans præsertim propter Anselmi autoritatem: & quia sicut multi affirmant futuros in inferno vermes, sulphurem, & alia similia corpora mixta ad corpora damnata crucianda; sic etiam non est incredibile, futura esse aliqua mixta in hoc mundo, ad eius perfectionem, & ad gloriam accidentalem Beatorum augendam. Nihilominus tamē recedendum non est à communi Theologorum doctrina, in 4. d. 48. vbi D. Thom. q. 2. art. 5. Bonauen. Richard. Palud. Sot. & reliqui, Henricus quodl. 4. qu. 12. & Anton. 4. p. tit. 14. ca. 11. §. 3. negat futura animalia plantas, mineralia, & alia corpora mixta in mundo post eius instaurationem, quia sunt omnino corruptibilia, in illo autē statu liberabitur creatura à seruitute corruptionis, & ideo solum manebunt ea corpora, quæ aliquem ordinem habent ad incorruptionem, vt sunt corpora cœlestia, & elementa, quæ licet nunc secundum partes corrumpantur: tamen secundum se tota sunt incorruptibilia. Dicere autem, plantas, aut animalia esse perficienda dote incorruptionis modo aliquo supernaturali, voluntarium est, & sine fundamento. Vnde Greg. Nyss. lib. 1. Philosoph. cap. 3. proprium dicit esse hominis, inter omnia animalia immortalitate donari. Hoc autem, ait, propter immortalitatem anime assequitur: Item quia fere omnia mixta referuntur ad vsum hominis ratione corporis corruptibilis, qui vsus tunc cessabit, propter solum autem aspectum, eiusque oblectationem non erunt necessaria, quia multo pulchrior, & delectabilior aspectus esse poterit in terra eximia claritate, & splendore affecta. Erit enim facile Deo id efficere, cum ea varietate, & pulchritudine, quæ mirū in modum visum delectet. Alioqui etiam propter delectationem odoratus possent in eo statu flores, seu rosæ euelli, & diuidi, & contrectari, & alterari, vt melius odorem efflarent, aut multa alia miracula multiplicanda sunt, vt hæc res futuræ sint omnino incorruptibiles. Probabilis ergo videtur, eas non esse futuras, neque aliquid conferre ad perfectionem illius status. Ex quo facile soluuntur rationes dubitandi in contrarium adductæ, de quibus etiam legi potest D. Tho. citato loco.

Quarto, finita mundi exustione, omnia excrementa deferentur in infernum simul cum igne, si aliquid illius super vacaneum fuerit in hoc mundo. Ita D. Th. d. 47. qu. 2. art. 3. q. 3. vbi dicit, quod in purgatione mundi, quicquid erit turpe, & scdum in infernum cum reprobis detrudetur, & citat Basilium in id Psal. 28. Vox Domini intercedens flammam ignis, dicentis, crassiores partes illius ignis projiciendas esse in infernum, subtiliores vero, & lucidiores superius remansuras. Atque idem docent reliqui Theologi. Et ratio est clara, quia purgatio mundi ad hunc finem ordinatur, & quia excrementa rejici solent in infimum, & obiectiorem locum. Item, quia vniuersa hæc pœna dānatis debetur. Quocirca verisimile est, illū hiatus terræ, qui ad deuorandos reprobos fiet, duraturum quousque mundi purgatio absoluat, postea vero quam omnia excrementa mundi per illum in infernum detrudentur, occludendum esse, & terram in suam integritatem esse restituendam.

Quinto, finita mundi purgatione, quiescet cœlū, sole, & luna, & reliquis omnibus astris in eo situ ac dispositione manentibus, quæ ad maiorem pulchritudinem totius vniuersi conferre videbitur. Tota hæc conclusio colligitur ex dictis in superioribus. Nam quod cœli motus cessaturus sit, omnes Theologi docent in 4. d. 48. vbi D. Thom. quæst. 2. artic. 2. Sect. præced. à nobis fuit sufficienter probatum: & addi potest quod Huias ait capit. 60. Non occidit vltra sol tuus, & luna tua vltra non minuetur, quod de tempore beatitudinis exponit Cyrill. lib. 9. in Ioan. cap. 46. si autem sol, & luna mouerentur, esset in eis occasus. Itē addi potest, quod Paul. ait ad Rom. 8. nunc

creaturam esse subiectam vanitati, id est, mutationi; vt supra explicuimus. hæc autem in corporibus, cœlestibus nulla alia potest nisi perpetua mutatio, & vicissitudo. Vnde Salomon cum Eccles. 1. dixisset, omnia esse vanitati subiecta, hoc ad cœlos applicans, inquit, *Oritur sol, & occidit, & ad locum suum reuertitur, ibique renascens gyrat per meridiem, & fleuitur ad aquilonem, lustrans vniuersa in circulo, pergit spiritus, & in circulos suos reuertitur.* Ab hac ergo vanitate liberabitur cœlum in die iudicii. Per illam enim nihil aliud præstat, quam deseruire generationi rerum, & corruptioni. Quando ergo omnis creatura liberabitur à seruitute corruptionis, etiam cœlum concinuo suo motu illi deseruire cessabit. Neq; contra hoc obstat obiectio superius indicata, quod illa quies futura sit violenta cœlo, cum motus sit illi naturalis. Nam iuxta veriorum Philosophiæ doctrinam, cœlum ex peculiari, ac propria natura non magis postulat motum, quam quietem, sed in ordine ad naturam vniuersalem, seu generalem mundi gubernationem, illud dicitur esse illi magis naturale, quod iuxta totius vniuersi statum, magis consentaneum, magisq; accommodatum fuerit. Doctrina hæc expressa est S. Tho. q. 5. de potent. art. 5. in cor. & ad 6. & ad 12.

Quod autem hæc cessatio futura sit ordine à nobis posito non est tam certum. Multi enim Theologi sæpe indicant, motum cœli cessaturum ante iudicium, statim ac omnes homines morientur, vel saltem in puncto resurrectionis, quod est probabile, quia tunc iam cessabit necessitas generationum, & corruptionum, ad quam cœli motus ordinatur. Nihilominus ordo positus in assertione magis nobis probatur. Primo, quia eadem esse ratio de cessatione huius motus, & de reliqua purgatione, & innouatione mundi, quam hæc est quædam pars illius nouitatis, & instaurationis, quam omnes sancti dicunt futuram post iudicium. Secundo, quia vsque ad illud tempus fient nelementis motiones violentæ, & alterationes, & mixtorum corruptiones. Tertio, quia non expedit vt ante mundi instaurationem cesset vicissitudo dierum, ac noctium, quæ tunc solum cessabit, quando Dominus fuerit nobis in lucem sempiternam & complebuntur dies luctus, vt dicitur, Isai. 60.

Vltimo, finito motu cœli statim fiet innouatio, & illustratio totius mundi tam in cœlis, quam in elementis. Probatur, quia non est cur amplius illustratio hæc differatur, quia vsque ad illud instans differenda est solum, vt mundi purgatio absoluat. Item illa actio, qua innouandus est mundus, non requirit successione ex parte agentis, quia erit infinitæ virtutis, neque ex parte actionis, & termini, cum sit quædam illuminatio, & perfectio sine resistencia contrarij: ergo tota illa illustratio in illo instanti perficietur.

Solum superest in hac quæstione explicandum, in quo situ tunc manebunt elementa. Et de igne quidem, & terra nulla est difficultas, quin futuri sint in suis locis supremo, & infimo, quia hoc est illis naturale, & nulla est ratio, vt immutentur. Solum esse potest difficultas, an tota superficies terræ aquis cooperianda sit, an vero pars aliqua futura sit discooperta, & immediate aeri contigua. Sed hæc dubitatio pendet ex alia quæ in materia de peccato originali proprium habet locum, an post resurrectionem infantes, qui in solo originali peccato decesserunt, habituri sint in loco aliquo subterraneo, vel in superficie terræ. Nam si primum dicatur, non est necesse, vt pars terræ maneat discooperta aquis, cum hoc neque ad vsum Beatorum, vel ad quempiam alium necessarium sit, & aliter ordo sit magis naturalis: si vero dicatur posterius ad vsum illorum hominum, videri potest hoc necessarium: huius ergo quæstionis decisio in illum locum differratur.

D. Thom.
Bonauen.
Richard.
Palud.
Soto.

Gregor. Nyss.

D. Thom.
Omnes mundi
di sordes in
infernum de
trudentur.
Basil.

Cœlum post
iudicium
quiescet.

D. Thom.

Isai 60.

Cyrril.

Rom. 8.

Responsio ad
Obiectum